

คำกล่าว

ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ปทุมนากุล ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประเด็น “การเตรียมความพร้อม อว.ส่วนหน้า ในการรับมือสถานการณ์อุทกภัย”

ในงาน “อบรมการใช้งานระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำ

และเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์อุทกภัยพื้นที่ภาคใต้”

วันพฤหัสบดีที่ 6 พฤศจิกายน 2568 เวลา 9.00 – 12.00 น. ผ่านระบบออนไลน์

เรียน ท่านแม่ทัพภาคที่ 4 พลโท นรธิป โยชนก / ผู้แทนกองทัพภาคที่ 3 / ผู้แทนมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก / ผู้อำนวยการ สสน. ดร.รอยบุญ รัชมีเทศ / และผู้เข้าร่วมอบรมทั้งจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เครือข่าย อว. ส่วนหน้า เครือข่ายภาคเอกชน และเครือข่ายภาคประชาชน ทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) หรือ สสน. ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ อว. ได้เชิญทุกท่านที่มีบทบาทสำคัญในกลไกเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์อุทกภัยพื้นที่ภาคใต้ มาร่วมอบรม “การใช้งานระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์อุทกภัยพื้นที่ภาคใต้” ในวันนี้

ประเทศไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายด้านทรัพยากรน้ำและสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการน้ำในปัจจุบันจึงต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อถือได้ ระบบคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ ซึ่งพัฒนาโดย สสน. เป็นเครื่องมือสำคัญในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลน้ำระดับประเทศ สนับสนุนการคาดการณ์สถานการณ์น้ำอย่างแม่นยำ และช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทุกท่านจะได้เรียนรู้การใช้งานระบบฯ ในลำดับถัดไป

กระทรวง อว. ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ เพื่อช่วยลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงให้กับพี่น้องประชาชน ซึ่ง สสน. เป็นหน่วยงานหลักในการติดตาม แจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ และสนับสนุนการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญกระทรวง อว. มีกลไกในระดับพื้นที่ที่พร้อมจะเข้าไปสนับสนุนด้านวิชาการเพื่อร่วมกันบูรณาการแก้ไขปัญหาภัยกับหน่วยงาน นั่นคือ “อว. ส่วนหน้า” ซึ่งในแต่ละจังหวัดจะมีมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยชุมชน 1 แห่ง ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น อว. ส่วนหน้าในจังหวัดนั้น

ในปี 2567 กระทรวง อว. ได้จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการสถานการณ์น้ำท่วม อว.” เพื่อนำสรรพกำลังกระทรวง ทำหน้าที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาภัยน้ำท่วม โดย อว.ส่วนหน้า จะเข้ามามีบทบาทในการรับมือเหตุการณ์อุทกภัยร่วมกับจังหวัดและหน่วยงาน รองรับสถานการณ์ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เผชิญหน้าท่วม : อว. ส่วนหน้าจะได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์น้ำจาก สสน. และริเริ่ม “โมเดล อว. แจ้งภัยน้ำ” โดย อว. ส่วนหน้า จะสนับสนุนให้นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการเผชิญหน้า รวมทั้งให้ความรู้และช่วยเหลือชุมชนโดยรอบ

ระยะที่ 2 ให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัยน้ำท่วม : อว. ส่วนหน้า จะนำความเชี่ยวชาญทางวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง มาร่วมเป็นที่ปรึกษาให้กับจังหวัดในการวางแผนรับมืออุทกภัยในพื้นที่เสี่ยงภัย และจัดตั้งศูนย์ประสานงานเฉพาะกิจเพื่อรับมือสถานการณ์อุทกภัย รวมทั้งใช้พื้นที่และทรัพยากรของมหาวิทยาลัย เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวหากจำเป็น

และ ระยะที่ 3 พันฟูหลังน้ำลด : อว. ส่วนหน้า จะจัดตั้งหน่วยบริการเคลื่อนที่ซ่อมและบริการเครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องมือเกษตร เป็นต้น โดยนำนักศึกษาจิตอาสา ช่วยซ่อมแซมบ้านเรือน เครื่องใช้ไฟฟ้า นำหน่วยแพทย์เคลื่อนที่รักษา บำบัด พันฟู ทั้งร่างกายและจิตใจผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความอุ่นใจให้กับประชาชน

ผมเชื่อมั่นว่างานในวันนี้จะเป็นเวทีสำคัญในการแลกเปลี่ยนข้อมูล สร้างความรู้ความเข้าใจ และเกิดการประสานกลไกความร่วมมือ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์น้ำในพื้นที่ภาคใต้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในระยะเฝ้าระวังน้ำท่วม ภายใต้การร่วมสนับสนุนด้านวิชาการของทีม อว. ส่วนหน้า

ขอขอบคุณผู้แทนจากทุกหน่วยงานภาครัฐทั้งกองทัพบก กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภาคเอกชน มูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย เอสซีจี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) รวมทั้ง เครือข่าย อว. ส่วนหน้า เครือข่ายเตือนภัยพิบัติชุมชนเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) และเครือข่ายจัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่ภาคใต้ ที่ได้ให้ความสำคัญและสละเวลาเข้าร่วมงานในครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเทคโนโลยีจากคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติจะเป็นส่วนสำคัญให้ทุกท่านรู้เท่าทันสถานการณ์น้ำ สุดท้ายนี้ขอให้การอบรมประสบความสำเร็จทุกประการ ผู้เข้าร่วมทุกคนสามารถใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ที่ได้ในการรับมือกับเหตุการณ์ฝนตกหนักได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบคุณครับ